

Innledning

Da Retfærds første nummer utkom i 1976, ble formålet bak utgivelsen av tidsskriftet grundig beskrevet. I introduksjonen het det blant annet at

- RETFÆRD skal virke som et forum til fremme af teoretiske og strategiske analyser af retsforhold på et bredt marxistisk samfundsvidenskabeligt grundlag. Dette indebærer en strategisk forening af teoretisk arbejde og politisk praksis. Der tilstræbes en retsvidenskab, der kan ingå i arbejderklassens kamp mod kapitalismen og for socialisme.

Bakgrunnen for dette formålet er beskrevet i lederen i samme nummer:

- Kapitalismens krise og den tiltagende politiske højredrejning giver sig for øyeblikket udslag inden for retssystemet i voksende angreb på arbejderklassen og den brede befolknings eksistensvilkår. Det er nødvendigt at progressive jurister forsøger også specielt på deres faglige felt at medvirke til at bekæmpe denne udvikling under et teoretisk reflekteret socialistisk perspektiv. Dette tidsskrift opfatter sig selv som et led i denne process. Vi tilstræber gennem en bred og åben debat at medvirke til at udvikle teorier og praktikker, som kan være vejledende for jurister i kampen for det felles mål, socialismen.

Med dette utgangspunktet er det nå utkommet 100 numre, samt noen unummererte særnumre, men tidsskriftets grunnlag er blitt gradvis modifisert. I nr. 50 (1990) het det at

- RETFÆRD er et nordisk juridisk tidsskrift, der arbejder på et kritisk socialistisk grundlag.

I nr. 75 (1996) heter det at

- Retfærd er et rettsvitenskapelig tidsskrift som utgis av en nordisk redaksjon. Tidsskriftet skal være et åpent forum for kritisk juss. Retfærd ønsker en debatt om retten fra en teoretisk og praktisk vinkel, og om forholdet mellom rett og samfunn.
- Retfærd ser retten i sammenheng med politikk, økonomi, økologi og kultur. Retfærd vil bidra til å avdekke rettens undertrykkende egenskaper, og dessuten sette lyset på rettslige muligheter i arbeidet for bedring av utsatte gruppers livssituasjon.

Dette siste grunnlaget synes å være såvidt rundt og intetsigende at ingen senere er kommet på at det bør endres.

Mens det sosialistiske perspektivet og de teoretiske og praktiske aspirasjonene var veldig tydelige i Retfærds første tid, lå kvinneperspektivet mer i mørket. I nummer 1 var det hverken kvinner i redaksjonen eller blant forfatterne, men deretter gjorde de sitt forsiktige inntog, først som skribenter.

Symptomatisk for flere av de første kvinnebidragene er at én kvinnelig forfatter har skrevet sammen med en eller flere menn, som for eksempel Kirsten Ketscher sammen med Steen Rønsholdt og Henrik Zahle i nr. 2. Først i nr. 9 dukket de første kvinner opp som redaksjonsmedlemmer, men dermed ble det også gjort kort prosess. Nr. 10, som kom i 1979, var et rent kvinnennummer med utelukkende kvinnelige forfattere. Til og med bøkene som ble omtalt var stort sett skrevet av kvinner.

Retfærd nr. 50 (1990) ble utgitt som et jubileumsnummer, der det ble sett bakover og framover. Lars D. Eriksson, som har skrevet viktige og innflytelsesrike artikler i Retfærd, skrev i sitt bidrag at han hadde drømt at han leste Retfærd nr. 170 (med fire numre i året nærmer vi oss år 2020). Dette må ha vært et godt omen – i hvert fall så langt.

Fra starten var Retfærd et dansk tidsskrift, men med nordiske kontaktpersoner. Gradvis utviklet det seg til et nordisk tidsskrift, med separate redaksjoner i Danmark, Finland, Norge og Sverige, og med rullerende ansvar for numrene. Gradvis har Retfærd også utviklet en mer internasjonal profil, med større interesse for livet utenfor Norden og enkelte artikler på engelsk, som henvender seg til et internasjonalt publikum. Fra starten var Retfærd et kritisk, marxistisk tidsskrift, forankret i den danske kapitallogiske varianten. Etterhvert er nok tidsskriftet blitt mindre kritisk og mer etablert, med mange artikler

mindre preget av kritiske perspektiver og mer preget av å være ledd i en karrierebygging.

Noe av det mest unike ved Retfærd er at tidsskriftet etablerte og vedlikeholdt et kritisk nordisk juristmiljø. I mange år var det årlige redaksjonsmøter med faglige seminarer, der mange av foredragene senere ble artikler i Retfærd. Små lokale miljøer på den enkeltes arbeidsplass ble kompensert av tilhørighet til et større nordisk miljø.

Ingen av de som var med helt fra begynnelsen er fortsatt med i redaksjonsarbeidet, men det er flere som har vært med kontinuerlig fra slutten av 1970- og begynnelsen av 1980-tallet. Hovedbildet nå er imidlertid preget av at yngre og nye krefter har overtatt mye av redaksjonsarbeidet, og Retfærd vil sannsynligvis endre seg i takt med de forestillinger yngre jurister har om hvordan et (kritisk) juridisk tidsskrift skal være. Men Retfærd skal vel fortsatt være et kritisk tidsskrift, et alternativ til andre juridiske tidsskrifter?

I dette nummeret er mange av bidragene viet jubiléet, og som skikken ofte er ved jubiléer, er det mange Retfærdveteraner som slipper til. Det er forfattere og redaksjonsmedlemmer fra de første numrene og forfattere og redaksjonsmedlemmer som har vært med på å prege Retfærd gjennom flere tiår.

Dette nummeret er redigert av den norske redaksjonen.